

NAPOVED INTEGRALNE SERIJE:

S pametno integracijo do trajnostnega razvoja

V čedalje večji meri se soočamo z mnogoterimi, raznolikimi izzivi – od svetovnih do evropskih, slovenskih, lokalnih; od podnebnih sprememb do ekonomskih problemov.

Zato je nujen drugačen pogled na svet okrog nas, nov način razmišljanja in delovanja, preseganje kalupov...

Celosten pogled, ki nam bo pomagal, da elemente, ki jih že imamo, vidimo v novi luči, na drugačen in celosten način povežemo, prepletemo, stkemo – PAMETNO INTEGRIRAMO.

Drobce rešitev, ki bodo dobre za vse, imamo pred seboj, živimo z njimi – tu, v Sloveniji in Evropi.

Ker »nič ni tako praktično kot dobra teorija« (Lewin), predstavljamo NAČELA, po katerih je mogoče oblikovati nov, celosten konceptualen okvir; pravzaprav lahko vodijo do različnih teorij.

In ta načela nas lahko pripeljejo do TEORIJE INTEGRALNEGA RAZVOJA avtorjev Ronnieja Lessema in Alexandra Schiefferja.

Praktični primeri njene uporabe z odličnimi praksami (večina iz Slovenije) in novi integralni koncepti bodo sestavljali večino od 100 nadaljevanj v seriji »S pametno integracijo do trajnostnega razvoja«. Objavljali jih bomo v naslednjih nekaj mesecih, praviloma vsak dan od ponedeljka do petka. S pomembnim sporočilom, da je nujno pametno povezati številna prizadevanja in potencialne za trajnostni razvoj v okviru EU.

*Med drugim smo pristop integralnih svetov uporabili pri snovanju novega, trajnostnega modela razvoja za našo državo - poimenovali smo ga Integralna zelena Slovenija. Predstavili smo ga v knjigi **Integral Green Slovenia** (Routledge, 2016), ki smo jo uredili dr. Darja Piciga, prof. Alexander Schieffer in prof. Ronnie Lessem, napisalo pa poleg nas še 42 slovenskih avtorjev. Z Integralno serijo se odzivamo na številne pobude, da bi imeli čimveč gradiv o Integralni zeleni Sloveniji tudi v domačem jeziku.*

In integralna zelena pot lahko prispeva tudi k prihodnosti Evrope.

O vsem tem nas bo v prihodnjih mesecih pisalo več deset avtorjev knjige in drugih integralnih mislecev.

Vse to prvič celostno v slovenskem jeziku in edinstveno v svetovnem merilu.

Prijazno vabljeni k prebiranju, razmišljanju in ustvarjalni uporabi!

Dr. Darja Piciga

ENAJSTI TEDEN

S pametno integracijo do trajnostnega razvoja – 51. nadaljevanje

7. 5. 2018

51. Prispevek krščanske misli in vrednot k socialnemu, na znanju temelječemu gospodarstvu in trajnostnemu razvoju

Z današnjim prispevkom vstopamo v drugo polovico **Integralne serije** in nadaljujemo gradnjo modela Integralne zelene Slovenije. V drugi četrtini (od 26. do 50. nadaljevanja) smo podrobneje obravnavali dva integralna pristopa, ki sta v načrtovanju in delovanju za trajnostni razvoj, zlasti v okviru prevladujoče ekonomske paradigme, še preveč zapostavljena:

- »južni« integralni pristop, ki temelji na naravi in skupnosti
- in »vzhodni« integralni pristop, ki temelji na kulturi in duhovnosti ali ozaveščenosti.

Spoznanja o obeh pristopih smo - povezano z drugimi konceptualnimi razmisleki in praktičnimi primeri iz prve četrtine serije - povzeli v dveh dvojnih nadaljevanjih: 36. in 37. (za »južno« sfero) ter 49. in 50. (za »vzhodno« sfero).

Dobre prakse »vzhodnega« in tudi drugih pristopov, ki smo jih zbrali v preglednici zadnjega dvojnega nadaljevanja, so gradile na različnih duhovnih smereh in veroizpovedih – omenili smo na primer vlogo budizma in Gandhijeve filozofije (Sarvodaya), islama (SEKEM), Steinerjeve antropozofije (npr. pri biodinamičnem kmetijstvu, banki Triodos), pa tudi slovenski smeri geokulturo in geomantijo.

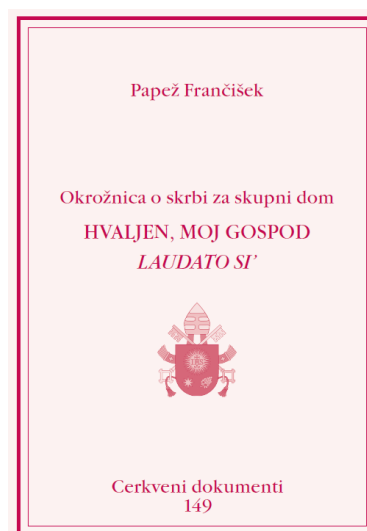
Vpliv krščanskih vrednot in krščanskosocialnega gibanja, ki so najbolj povezani z evropskim »severnim« pristopom, pa smo le nakazali pri združenem podjetju Mondragon iz Baskije in v tradiciji, na kateri gradi slovensko podjetje Domel:

- Mondragon: občečloveške vrednote, ki so v središču tega humanističnega ekonomskega modela, je svojim učencem leta in leta prenašal pobudnik Mondragona, katoliški duhovnik Arizmendiarieta (⇒ 7. nad.)¹. Arizmendi, ki nedvomno predstavlja filozofsko, moralno in duhovno silo Mondragona, je neprestano spodbujal k razvoju »višjih vrednot«, preseganju doseženega, tudi v smislu duhovnega razvoja („Vzhod“) (⇒ 18. nad.).

- Domel: sklepamo lahko na posredni vpliv Janeza Evangelista Kreka, ki je bil tudi duhovnik in teolog, ustanovitelj številnih zadrug in aktiven v krščanskosocialnem gibanju na Kranjskem. Domel je gradil na dediščini zadruga Niko, ustanovljene po 2. svet. vojni. V desetletjih pred tem so bile zadruga v sosednjih krajih zelo razširjene in Železnikarjem tudi poznane. Krek je nekaj časa živel in deloval v bližnjih Selcah. (⇒ 12. nad.)

K razvoju zadrug so v Sloveniji in Evropi prispevali tako krščanski kot laični socialisti. Za naše snovanje razvojnega modela, ki bo vpet v evropsko kulturo in inovacijski ekosistem, pa so v novejšem času še zlasti relevantna prizadevanja za integralni² ali celostni pristop k trajnostnem razvoju v okviru Rimokatoliške cerkve, ki jih je papež Frančišek leta 2015 povezal v odmevno okrožnico o skrbi za skupni dom: **Hvaljen, moj Gospod (Laudato si')**³. Okrožnica je posvečena okolju, skrb za okolje povezuje s socialnimi in gospodarskimi vprašanji ter naslavlja vsako osebo na planetu, ne samo katolikov. Vse to so razlogi, da jo obravnavamo na začetku »severnega« pristopa.

*Slika: Naslovnica slovenskega prevoda okrožnice **Laudato si'***

V nadaljevanju citiramo nekaj odlomkov⁴ iz okrožnice, v katerih je poudarjena nujnost integralnega (celostnega) pristopa, ki povezuje okoljske, gospodarske in družbene vidike, pri tem pa opozarja na resnost

¹ Puščica s številko označuje poglavje v Integralni seriji, številka v oklepaju pa stran v datoteki vseh objavljenih poglavij ([prvih 40 nadaljevanj](#)).

² V originalnih angleških dokumentih je uporabljen izraz »integral«, v slovenskih prevodih pa »celosten«.

³ Pope Francis. (2015). *Laudato Si: On Care for Our Common Home*. Dostopno prek: <https://laudatosi.com/watch>.

⁴ Avtorica se profesionalno ukvarja s področjem okolja, zato je originalne angleške citate prevedla v skladu s terminologijo, ki je na tem področju bolj uveljavljena, in z načinom pisanja poljudnih strokovnih besedil. Uradni slovenski prevod pa lahko bralec najde na povezavi [Hvaljen, moj Gospod \(Laudato si'\)](#). Spodaj pa citiramo tudi iz angleškega originala:

The urgent challenge to protect our common home includes a concern to bring the whole human family together to seek a sustainable and integral development, for we know that things can change. (13)

A very solid scientific consensus indicates that we are presently witnessing a disturbing warming of the climatic system. In recent decades this warming has been accompanied by a constant rise in the sea level and, it would appear, by an increase of extreme weather events, even if a scientifically determinable cause cannot be assigned to each particular phenomenon. Humanity is called to recognise the need for changes of lifestyle, production and consumption, in order to combat this warming or at least the human causes, which produce or aggravate it. (23)

izzivov, s katerimi se srečuje človeštvo. Med temi izzivi naj povzamemo samo problem podnebnih sprememb, ki postaja v zadnjih letih čedalje bolj pereč:

Med znanstveniki obstaja dokaj trdno soglasje o skrb vzbujajočem segrevanju podnebnega sistema. To segrevanje v zadnjih desetletjih spremlja nenehno dvigovanje morske gladine, kar je verjetno v zvezi s porastom števila ekstremnih meteoroloških pojavov, čeprav znanstveno določljivega vzroka ni mogoče dodeliti vsakemu posameznemu pojavu. Človeštvo se mora zavedati, da je v boju proti segrevanju ali vsaj proti človeškim vzrokom, ki ga povzročajo ali poslabšujejo, potrebno spremeniti način življenja, proizvodnje in porabe.

(Pope Francis, 2015, 23)

V prepričanju, da sprememba ni mogoča brez motivacije in procesa vzgoje in izobraževanja, papež Frančišek ponudi nekaj navdihujočih smernic za človekov razvoj, ki jih najdemo v zakladih krščanskih duhovnih izkušenj, med njimi:

Nismo soočeni z dvema, med seboj ločenima krizama - okoljsko na eni strani in družbeno na drugi – temveč z eno kompleksno krizo, ki je istočasno družbena in okoljska. Strategije reševanja te krize terjajo celosten pristop v boju proti revščini, pri vračanju dostojanstva izključenim in istočasnem varovanju narave.

(Pope Francis, 2015, 139)

Žgoči izziv, kako zavarovati naš skupni dom, vključuje skrb po združitvi vse človeške družine pri iskanju trajnostnega in integralnega (celostnega) razvoja, saj vemo, da je stvari mogoče spremeniti.

(Pope Francis, 2015, 13)

Nujno potrebujemo humanizem, ki bo zmožen združiti različna področja znanja, vključno z ekonomijo, za oblikovanje bolj integralne (celovitejše) in bolj povezovalne vizije.

(Pope Francis, 2015, 141)

Besede enega izmed najbolj priznanih duhovnih voditeljev in nespornih moralnih avtoritet našega časa, papeža Frančiška, govorijo same zase. Ta duhovni prispevek k prizadevanjem za trajnostni razvoj vključuje tudi spoznanje, da je danes ena ključnih nalog človeštva prelom s prevladujočo gospodarsko paradigmo. In v tej smeri bomo nadaljevali z naslednjimi prispevki o socialnem, na znanju temelječem gospodarskem pristopu.

Dr. Darja Piciga

We are faced not with two separate crises, one environmental and the other social, but rather with one complex crisis, which is both social and environmental. Strategies for a solution demand an integrated approach to combating poverty, restoring dignity to the excluded, and at the same time protecting nature. (139)

We urgently need a humanism capable of bringing together the different fields of knowledge, including economics, in the service of a more integral and integrating vision. (141)